

Kadınların Suç Korkusu ve Cinsiyet Paradoksu: Savunmasızlık Teorisi Temelli Kavramsal Bir İnceleme

Mehmet Demirbaş¹

Öz

Suç korkusu, resmi suç istatistiklerindeki dalgalanmalara doğrudan bağlı olmayan, süreklilik gösterebilen ve toplumsal düzeyde çok katmanlı biçimde deneyimlenen bir olgudur. Bu korku yalnızca bireylerin potansiyel mağduriyetlerine ilişkin öznel değerlendirmelerini değil, aynı zamanda bu değerlendirmelerin tetiklediği duygusal tepkileri (örneğin kaygı, güvensizlik) ve bunlara karşı geliştirilen davranışsal stratejileri de kapsamaktadır. Zaman içinde psikososyal olarak azalmayan bu korkunun, bireylerin yaşam kalitesini etkileyen çeşitli sonuçlarla ilişkilendiği bilinmektedir. Bunlar arasında depresyon, fiziksel işlevselliğin düşmesi, sosyal izolasyonun artması ve günlük hareketliliğin kısıtlanması gibi etkiler yer almaktadır. Suç korkusu literatüründe en istikrarlı bulgulardan biri, kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek düzeyde suç korkusu bildirmesidir. Bu durum, kadınların birçok suç türünde mağduriyet oranlarının erkeklerden daha düşük olmasına rağmen ortaya çıktığından, literatürde cinsiyet paradoksu olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışma, söz konusu paradoksu savunmasızlık teorisi çerçevesinde ele almayı amaçlamaktadır. Teori, suç korkusunun üç temel boyutta şekillendiğini ileri sürmektedir: bireyin suça maruz kalma olasılığına ilişkin algısı, suç eylemi üzerinde kontrol kaybı hissi ve olayın doğuracağı olası sonuçların ciddiyeti. Kadınların fiziksel, toplumsal ve çevresel savunmasızlıklarının yanı sıra, cinsel şiddet tehdidinin gündelik yaşam üzerindeki gölge etkisi ile toplumsal cinsiyetin öğrenilme süreçleri bu üç boyutta suç korkusunu nasıl pekiştirdiği bağlamında incelenecektir. Bu çerçevede çalışmanın temel amacı, kadınların suç korkusunun çok boyutlu doğasını kavramsal olarak anlamak ve hem kuramsal çalışmalara hem de toplumsal cinsiyet duyarlı güvenlik politikalarının geliştirilmesine katkı sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Suç korkusu, Cinsiyet paradoksu, Savunmasızlık teorisi, Cinsel saldırı gölgesi, Toplumsal cinsiyet.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye, [mehmetdemirbas88\[at\]gmail.com](mailto:mehmetdemirbas88[at]gmail.com), ORCID ID: 0000-0002-9760-1130.

Women's Fear of Crime and the Gender Paradox: A Conceptual Review Based on Vulnerability Theory

Abstract

Fear of crime is a complex, multilayered social phenomenon that can persist independently of fluctuations in official crime statistics. It encompasses not only people's subjective assessments of their potential victimization but also the emotional responses those assessments trigger such as anxiety and insecurity and behavioral strategies adopted to cope with them. Persisting over time at the psychosocial level, this fear has been linked to a range of adverse outcomes, including depression, reduced physical functioning, heightened social isolation, and restrictions on everyday mobility. One of the most robust findings in the literature is that women report higher levels of fear of crime than men. Because this disparity emerges despite women's lower victimization rates for many offence types, it has been labeled the gender-fear paradox. The present study examines that paradox through the lens of vulnerability theory, which posits that fear of crime is shaped along three interrelated dimensions: perceived likelihood of victimization, perceived loss of control over the crime event, and anticipated severity of its consequences. Women's physical, social, and environmental vulnerabilities along with both the shadow of sexual assault and the gendered socialization processes that shape threat perceptions are analyzed in terms of how they reinforce fear across these three dimensions. By adopting this framework, the study aims to elucidate the multidimensional nature of women's fear of crime and to contribute both to theoretical scholarship and to the development of gender-sensitive public-safety policies.

Keywords: Fear of crime, Gender-fear paradox, Vulnerability theory, Shadow of sexual assault, Gender socialization.

Atıf/Citation: Demirbaş, M. (2025). Kadınların suç korkusu ve cinsiyet paradoksu: Savunmasızlık teorisi temelli kavramsal bir inceleme. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 617-48. <https://doi.org/10.21798/kadem.2025.195>

¹ Asst. Prof., Police Academy, Institute of Security Sciences, Department of Security Strategies and Management, Ankara, Türkiye, mehmetdemirbas88[at]gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9760-1130.

Extended Abstract

Fear of crime is a multifaceted social phenomenon that extends well beyond fluctuations in official crime rates or victimization statistics. It incorporates affective, cognitive, and behavioral dimensions, reflecting how individuals perceive threats, regulate emotions, and adapt their routines to manage insecurity. This complexity explains why fear of crime can remain stable or even increase in societies where crime levels are declining. Among the most robust findings in criminology is the gender–fear paradox: women consistently report higher levels of fear than men despite lower victimization rates for most types of crime. This paradox has been repeatedly documented across cultures, making it central to criminological debate.

This study conceptually examines the gender–fear paradox through the lens of vulnerability theory, which posits that fear of crime is shaped by three interconnected dimensions: the perceived likelihood of victimization, the perceived loss of control during a crime event, and the anticipated severity of consequences. Women’s heightened fear cannot be dismissed as irrational but must be understood as a product of subjective vulnerability reinforced by socialization, cultural norms, and environmental conditions. By integrating theoretical discussions and empirical evidence, this study seeks to illuminate how vulnerability manifests across physical, social, and environmental contexts.

The research employs conceptual literature review methodology. This approach is appropriate given the multidimensional characteristic of fear of crime, which cannot be adequately explained by single empirical studies. Systematic searches were conducted in academic databases using keywords such as “fear of crime,” “gender paradox,” “vulnerability theory,” and “shadow of sexual assault.” Sources were evaluated for conceptual clarity, theoretical contribution, and empirical robustness. This method allowed for synthesizing the most influential works, identifying consistent findings, and highlighting research gaps.

The review points to several mechanisms underlying women’s disproportionate fear. Physical vulnerability is a key factor. Women often perceive themselves as less capable of resisting or escaping attacks, reinforcing feelings of helplessness. The shadow of sexual assault hypothesis explains how even non-sexual crimes, such as robbery or burglary, are perceived as carrying the risk of sexual violence. Empirical studies across diverse countries confirm that women’s fear of seemingly unrelated crimes is often intensified by the perceived threat of sexual assault, underscoring the hypothesis’s cross-cultural validity.

A second mechanism lies in gendered socialization. From an early age, girls are taught to be cautious and protective, while boys are encouraged to be brave and risk-taking. These early lessons normalize fear as an expected component of femininity. In adulthood, women frequently engage in “safety work,” including

altering travel routes, avoiding certain times or places, and relying on companions for protection. While functional, these strategies constrain women's mobility and reinforce structural inequalities by limiting their full participation in public life. Feminist scholars argue that this form of "everyday safety management" serves as a subtle mechanism of patriarchal social control, making fear not only a psychological state but also a culturally constructed practice.

Women's fear also assumes a relational or altruistic dimension. Many women worry not only about themselves but also about their children, partners, and other family members. This relational fear reflects broader responsibilities embedded in women's social roles, particularly motherhood. Studies demonstrate that women with caregiving responsibilities often report higher levels of fear, as they perceive victimization as a threat to family well-being as much as to their own.

Environmental and spatial conditions further shape women's fear. Poor street lighting, abandoned buildings, and visible disorder in neighborhoods amplify feelings of insecurity. Research shows that women's fear is more sensitive to environmental cues than men's, highlighting the need for gender-aware urban planning. Interventions such as improved lighting, safe public transport stops, and neighborhood greening projects have been shown to reduce fear, even without significant changes in actual crime rates. These findings underline that security is not only about policing but also about environmental design and collective social trust.

Another important dimension is past victimization. Women who have experienced intimate partner violence or sexual harassment often report significantly higher fear and lower perceived control. Moreover, indirect victimization, such as exposure to media reports of violence, reinforces perceptions of insecurity. These experiences create long-lasting psychological imprints, embedding fear into daily routines and shaping expectations of safety.

Cross-cultural comparisons reveal both universality and variation. In patriarchal societies, women's fear is heightened by restrictive norms and expectations of female modesty, while in more egalitarian contexts, urban conditions and environmental cues are more decisive. Nonetheless, across contexts, the core dynamic persists: women perceive higher vulnerability, less control, and more severe potential consequences, sustaining elevated levels of fear compared to men.

The findings have important implications. Theoretically, vulnerability theory provides a strong framework for integrating diverse perspectives on the gender-fear paradox. By emphasizing subjective perceptions of risk, control, and consequence severity, the theory challenges simplistic explanations of women's fear as irrational. Empirically, there is a need for more context-sensitive studies, especially in non-Western societies, to capture cultural and environmental factors

shaping fear. Practically, gender-sensitive safety policies should include not only law enforcement but also urban design, community-based initiatives, media literacy, and education that challenges restrictive gender norms. Fear of crime is a multidimensional phenomenon and addressing it requires multidimensional solutions.

In conclusion, women's heightened fear of crime arises from the intersection of physical vulnerability, gender socialization, cultural expectations, environmental conditions, and victimization experiences. The gender-fear paradox is thus not a statistical anomaly but a deeply embedded social reality. Understanding this paradox through vulnerability theory advances criminological scholarship while offering concrete directions for policy. Recognizing the social and cultural construction of fear allows for more effective, gender-responsive strategies aimed at enhancing women's safety, mobility, and overall quality of life.

Keywords: Fear of crime, Gender-fear paradox, Vulnerability theory, Shadow of sexual assault, Gender socialization.

Giriş

Suç korkusu, yalnızca bireylerin mağduriyet ihtimaline yönelik rasyonel risk değerlendirmeleriyle sınırlı olmayan, çok boyutlu ve duygusal yönleri güçlü bir toplumsal fenomendir. Kriminoloji alanında son 60 yıl içerisinde giderek artan bir ilgiyle ele alınan kavram, zaman zaman resmî suç oranlarındaki düşüş eğilimleriyle ters yönlü ilerleyen seyri sayesinde, modern toplumlarda güvenlik algılarının nasıl şekillendiğine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Özellikle kadınların, erkeklere kıyasla tutarlı biçimde daha yüksek düzeyde suç korkusu bildirmeleri, literatürde farklı coğrafya ve toplumlarda defalarca doğrulanmış bulgulardan biridir (Warr, 2000). Oysaki resmî veriler, pek çok şiddet türünde asıl risk grubunun genç erkekler olduğunu göstermektedir. Bu görünürdeki çelişki, literatürde cinsiyet paradoksu (gender-fear paradox) olarak adlandırılmakta ve suç korkusunun yalnızca nesnel mağduriyet olasılıklarına değil, aynı zamanda bireyin kendini ne derece savunmasız hissettiğine bağlı olarak şekillendiğini düşündürmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, kadınların suç korkusundaki bu cinsiyet farklılığını savunmasızlık teorisi çerçevesinde ele almaktadır. Söz konusu teori, bireylerin mağduriyet olasılığına ilişkin algılarının üç ana boyut çerçevesinde biçimlendiği savunulmaktadır: Riske maruz kalma ihtimali, olay üzerindeki kontrol hissi ve muhtemel sonuçların ciddiyeti. Kadınların toplumsal cinsiyet süreçlerinden beslenen gündelik deneyimleri, cinsel şiddet tehdidinin gölge etkisi, fiziksel özyeterlik algısındaki kırılganlıklar ve ilişki korku gibi faktörler, bu üç ekseninde yoğunlaşan suç korkusunu anlamak açısından önemli açıklayıcı araçlar sunmaktadır. Bu kuramsal çerçeve doğrultusunda çalışma, aşağıdaki araştırma sorularını merkeze almaktadır:

- i. Suç korkusu kavramı kriminoloji literatüründe nasıl tanımlanmakta ve hangi temel bileşenleri içermektedir?
- ii. Kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek düzeyde suç korkusu bildirmesiyle ortaya çıkan cinsiyet paradoksu, savunmasızlık teorisi bağlamında nasıl açıklanabilir?
- iii. Savunmasızlık teorisinin temel ilkeleri nelerdir ve bu teori kadınların suç korkusunu açıklarken hangi algılanan boyutlara (risk, kontrol ve sonuçların ciddiyeti) odaklanmaktadır?

- iv. Kadınların suç korkusunun yüksek çıkmasına neden olan fiziksel savunmasızlık, cinsel saldırı tehdidinin gölge etkisi, toplumsal cinsiyet sosyalleşmesi, ilişkisel korku ile mekânsal ve çevresel faktörler gibi ampirik olarak desteklenen mekanizmalar nelerdir?

Bu sorular çerçevesinde çalışmanın amacı, kadınların suç korkusunun hem bireysel düzeydeki psikolojik etkenler hem de toplumsal yapı ve normlar tarafından nasıl inşa edildiğini çok katmanlı biçimde tartışmaya çalışmaktır.

Yöntem

Bu çalışma, kadınların suç korkusunu ve cinsiyet paradoksunu kriminoloji alanındaki kuramsal tartışmalar ışığında incelemek üzere kavramsal literatür taraması (conceptual literature review) yöntemini kullanmaktadır. Kavramsal literatür taraması sayesinde çalışmanın girişinde bahsedilen suç korkusunun tanımı, cinsiyet paradoksunun açıklanması, savunmasızlık teorisinin ilkeleri ve araştırmalarda kadınların suç korkularının erkeklere kıyasla daha yüksek çıkmasının farklı bakış açıları ile anlaşılmasına çalışılması gibi dört araştırma sorusuna cevap verebilmek için veri toplaması ve analizi yapılmıştır.

Kavramsal literatür taraması, özellikle karmaşık ve çok boyutlu sosyal olguların, teorik çerçeveler ve kavramlar arasındaki ilişkiler açısından bütüncül biçimde anlaşılmasına olanak tanıyan bir yöntemdir (Gilson & Goldberg, 2015; Snyder, 2019). Bu yöntem, suç korkusu gibi psikososyal ve kültürel boyutları yoğun olan kavramın analizi için tercih edilmiştir. Çünkü suç korkusu kavramı, sadece istatistiksel veriler ya da tekil ampirik bulgularla açıklanamayacak kadar çok katmanlı ve toplumsal bağlamla ilişkilidir.

Çalışmada kullanılan literatür taraması, uluslararası ve ulusal akademik veri tabanlarında kapsamlı anahtar kelime taramasıyla yürütülmüştür. Bu kapsamda “suç korkusu” (fear of crime), “savunmasızlık teorisi” (vulnerability theory), “cinsiyet paradoksu” (gender paradox), “cinsel saldırı gölgesi” (shadow of sexual assault) ve ilişkili diğer kavramlar kullanılarak, güncellik, atıf sayısı ve konuya katkısı açısından öne çıkan çalışmalar seçilmiştir. Böylece, konuya ilişkin güncel ve teorik anlamda en yetkin kaynakların dâhil edilmesi amaçlanmıştır. Literatür taramasında

ulaşılan çalışmalar, teorik yaklaşımlarının yanı sıra kavramsal çerçeveler, ampirik bulgular ve bulgular arasındaki kuramsal ilişkiler yönünden sistematik biçimde analiz edilerek bir araya getirilmiştir.

Kavramsal literatür taraması yönteminin seçilmesinin başlıca avantajı, mevcut literatürdeki kavramsal belirsizlikleri giderme ve teorik ilişkileri netleştirme konusunda sağladığı kolaylıktır. Özellikle savunmasızlık teorisi gibi bireylerin içsel algıları, duygusal tepkileri ve davranışsal stratejilerini kapsayan teorik bir çerçeve açısından, kavramsal netliğin sağlanması önem teşkil etmektedir. Ayrıca, bu yöntem sayesinde araştırmanın teorik derinliği artırılarak, konunun farklı boyutları ve kavramlar arasındaki bağlantılar bütüncül biçimde sunulabilmektedir. Böylece çalışmanın sonuçları, yalnızca akademik tartışmaların zenginleşmesine değil, aynı zamanda uygulamaya yönelik güvenlik politikalarının geliştirilmesine de teorik bir zemin oluşturulması hedeflenmektedir.

Kriminolojide Suç Korkusu: Kavramsal Bakış ve Toplumsal Yansımaları

Suç korkusu, kriminolojinin tarihsel evrimi ve günümüz kamu güvenliği politikaları açısından değerlendirildiğinde, yalnızca suç oranlarının pasif bir yansıması olarak ele alınamayacak kadar karmaşık ve dinamik bir olgudur. Zaman zaman resmî suç istatistiklerinde gözlemlenen düşüşlerin, toplumsal korku düzeylerinde karşılık bulmaması; hatta kimi dönemlerde bu korkunun artmaya devam etmesi, bu karmaşıklığın en çarpıcı göstergelerindedir. Ferraro ve LaGrange (1987), bu istatistiksel ve algısal kopukluğun altını ilk çizen çalışmalardandır. Ardından Hale (1996), hızla genişleyen literatürü sistematik biçimde inceleyerek, suç korkusunun toplumsal bağlamdan bağımsız ele alınamayacağını vurgulamıştır.

Bu çerçevede Warr (2000), kadınların daha az mağduriyet yaşamasına rağmen daha yüksek korku bildirmesi gibi örneklerden hareketle “cinsiyet paradoksu”nu ortaya koymuş; suç korkusunun nesnel gerçeklikten ziyade, medya anlatıları, bireysel savunmasızlık hissi ve yerel kolektif anlatılar gibi faktörlerden beslendiğini göstermiştir. Benzer şekilde Jackson ve Gray (2010), işlevsel korku (functional fear) kavramını geliştirerek, bireylerin öznel risk algılarının yalnızca olumsuz değil, bazen davranışsal önlem alma biçiminde de kendini gösterebileceğini savunmuştur. Bu durum, korkunun tümüden irrasyonel olmadığı, kimi zaman bireyin

güvenliğini sağlamaya yönelik koruyucu stratejiler geliştirmesinin bir parçası olduğu fikrini öne çıkarmaktadır. Ancak suç korkusunun bireysel düzeydeki etkilerinin ötesinde, toplumsal ilişkileri ve kamusal alanları dönüştürme potansiyeli de bulunmaktadır. Skogan'ın (1990) çürüme sarmalı (spiral of decay) olarak nitelediği süreç, yerel düzeyde karşılıklı güvenin ve sosyal dayanışmanın zayıflamasıyla, suç korkusunun giderek daha yapısal bir soruna dönüşebileceğini ortaya koymuştur. Medya alanında Heath ve Gilbert (1996) ile Altheide'nin (2002) çalışmaları ise, haber bültenlerinde sıklıkla kullanılan alarm çerçevelerin tehlike algısını abartarak kamuoyunu güvensizlik iklimine sürükleyebileceğini göstermiştir.

Öte yandan, yalnızca algının yönetimi değil, fiziksel çevrenin yeniden tasarlanması da suç korkusunun azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Lorenc ve çalışma arkadaşlarının (2013) yürüttüğü sistematik derleme, mimari düzenlemeler, aydınlatma ve kamusal alanların açık tasarımı gibi çevresel müdahalelerin, bazı bağlamlarda suç korkusunun ölçülü biçimde azalttığını göstermektedir. Bu bulgular, güvenliğin yalnızca polisiye tedbirlerle değil, çok katmanlı ve disiplinlerarası yöntemler ile sağlanabileceğini bizlere sunmaktadır.

Sonuç olarak, suç korkusunu azaltmaya yönelik girişimler yalnızca cezai politikaların konusu olmaktan çıkarılmalı; medya okuryazarlığından çevresel tasarıma ve toplumsal cinsiyet duyarlılığına kadar uzanan geniş bir yelpazede ele alınmalıdır. Suç korkusu, toplumsal yaşamın örgütlenişine dair güçlü bir gösterge olarak, sadece bireysel psikolojilerin değil, aynı zamanda kamusal mekânların, politik tercihlerin ve kültürel temsil biçimlerinin de analizini gerektiren çok yönlü bir çalışma alanı sunmaktadır.

Suç Korkusunun Tanımı

Kriminoloji literatüründe suç korkusu kavramı, neredeyse altmış yıldır hem kuramsal çerçevesi hem de ölçüm biçimi açısından tartışmalı bir zemin sunmaktadır. İlk dönem çalışmalarda bu kavram, çoğu zaman bireylerin mağduriyet olasılığına dair taşıdığı genel bir kaygı haliyle eş anlamlı kullanılmıştır (Furstenberg, 1971). Ancak zamanla bu yaklaşım yeterli görülmemiş; özellikle Garofalo (1981) ile Ferraro ve LaGrange (1987), suç korkusunu yalnızca tekil bir duygu durumu değil, çok boyutlu bir tepki bütünü olarak değerlendirme gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Bu çok boyutlu yapı, literatürde genellikle ABC modeliyle tanımlanmaktadır: *Affect (duygu)*, *Behavior (davranış)*, *Cognition (bilgi)*. Bu modele göre suç korkusu, bireylerin olası bir mağduriyete karşı verdiği tepkilerin üç düzeyde örgütlenmesiyle ortaya çıkmaktadır. İlk olarak, duygusal boyut (*affect*), tehdit algısının doğrudan tetiklediği korku, kaygı ya da tedirginlik gibi hisleri kapsamaktadır. Fiziksel tehlike çağrışımıyla birleştiğinde, bu hisler zamanla bireyin genel güvenlik algısını şekillendirmektedir (Garofalo, 1981; Warr, 2000). İkinci boyut olan davranışsal tepki (*behavior*), bu duygulara eşlik eden somut eylemlerle ilgilidir. Örneğin belirli bölgelerden uzak durmak, akşam saatlerinde yalnız dışarı çıkmaktan kaçınmak ya da kişisel güvenlik önlemleri almak, bu çerçevede değerlendirilir (Rader, 2004). Üçüncü ve daha soyut olan bilişsel boyut (*cognition*) ise, bireyin gelecekte maruz kalabileceği suçlara dair zihinsel hesaplarını içermektedir. Riskin nerede ve ne zaman artacağına dair yapılan içsel yargılar, çoğu zaman bireyin güvenlik pratiklerini de yönlendirebilmektedir (Ferraro & LaGrange, 1987; Furstenberg, 1971).

Her ne kadar bu üçlü yapı üzerine tam bir kuramsal uzlaşma sağlanmış olmasa da ABC modeli bugün hem akademik ölçme araçlarında hem de politika yapımcıların ya da karar vericilerin yöneldiği müdahale modellerinde yaygın biçimde başvurulan bir çerçeveye dönüşmüştür (Farrall vd., 2009; Rader, 2004). Suç korkusunu yalnızca his olarak değil, aynı zamanda eylem ve düşünce düzeyinde de anlamlandıran bu yaklaşım, alandaki kuramsal netlik arayışına önemli katkılar sunmaktadır.

Savunmasızlık Teorisinin Kavramsal Çerçevesi

Suç korkusuna dair erken dönem araştırmalar, bireylerin suç korku skorlarının demografik göstergelerle (özellikle yaş ve cinsiyetle) doğrudan açıklanabileceğine inanmaktadır. Kadınlar ve yaşlı bireyler resmi istatistiklere göre daha az mağdur olsalar da neden daha fazla endişe duydukları, literatürde cevabı uzun süre netleşmemiş bir soru olarak kalmıştır. Savunmasızlık teorisi, bu noktada devreye girerek, korkunun yalnızca nesnel riskle değil, bireyin kendini ne kadar kırılgan hissettiğiyle şekillendiğini öne sürmektedir. Bu yaklaşım, kriminoloji düşünce içinde güçlü ve kalıcı bir yer edinmiştir. Savunmasızlık teorisi yabancı literatürde "Vulnerability Theory" olarak adlandırılmaktadır.

ancak Türkçe literatürde “savunmasızlık”, “incinebilirlik” ya da “zayıflık” modeli veya teorisi olarak da yer edinmiştir. Bu teori, bireyin fiziksel ya da psikolojik olarak kendini zayıf hissetmesi, bundan kaynaklı kendini daha kırılğan ve savunma konusunda zayıf olduğunu açıklamaktadır (Jackson, 2009; Yavuz, 2019).

Teorinin temel yapıtaşlarından biri, Killias’ın (1990) geliştirdiği üç boyutlu modeldir. Bu model, suç korkusunun üç ekseninde şekillendiğini varsaymaktadır: bireyin suça maruz kalma olasılığı, olayın doğurabileceği sonuçların ağırlığı ve suç üzerinde kontrol sahibi olamama hissi. Dahası, savunmasızlık yalnızca fiziksel zayıflıkla sınırlı görülmemekte; sağlık sorunları, düşük gelir, yalnız yaşama ya da sosyal bağların zayıflığı gibi bireysel ve sosyal durumlar da bu kırılğanlık hâline dâhil edilmiştir. Ancak bu kapsayıcılık, kimi zaman kavramsal sınırların anlaşılmasını zor hale getirmektedir. Benzer şekilde Hale (1996), bu geniş çerçevenin teorik keskinliği gölgeleyebileceğini dile getirmiştir.

Zaman içerisinde literatürdeki eğilim, savunmasızlık kavramını daha çok bireyin içsel süreçleri üzerinden kavramsallaştırma yönünde evrilmiştir. Bu bağlamda Jackson’ın (2009) geliştirdiği model dikkat çekmektedir. Jackson, savunmasızlığı bireyin zihinsel düzeyde işleyen dinamik bir süreç olarak tanımlar ve bu süreci, birbirine bağlı üç temel unsur üzerinden açıklar: mağduriyet ihtimaline yönelik bilişsel değerlendirmeler, karşılaşılacak olası sonuçların ağırlığına ilişkin beklentiler ve olay üzerinde kontrol sahibi olamama duygusu. Bu üçlü yapı, özellikle kadınların neden sürekli daha yüksek düzeyde kaygı bildirdiklerini anlamada açıklayıcı bir potansiyel taşımaktadır.

Savunmasızlık ya da incinebilirlik teorisine yöneltilen temel eleştirilerden biri, hâlen ağırlıklı olarak yaş, cinsiyet ve gelir düzeyi gibi değişkenler aracılığıyla ölçülmesidir. Bu tür göstergeler, bireyin doğrudan deneyimlediği kırılğanlık hissini yansıtmakta yetersiz kalabilmektedir. Oysaki suç korkusunu derinlemesine anlayabilmek için bireylerin hangi koşullarda kendilerini daha savunmasız hissettiklerini ve bu hissin nasıl şekillendiğini doğrudan sorgulayan ampirik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu metodolojik eksiklik, teorinin analitik gücünü sınırlandırmakta ve yeni araştırma stratejilerinin gerekliliğine işaret etmektedir.

Bu çerçevede Rader'ın (2004) ortaya koyduğu "mağduriyet tehdidi" modeli, literatüre farklı bir yaklaşım sunmaktadır. Söz konusu model, savunmasızlık deneyimini duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkileri bir arada ele alan bütüncül bir yapıda yeniden tanımlamaya çalışmaktadır. Ancak bu yaklaşımın da hâlihazırda sınırlı sayıda bağlamda test edilmiş olması, modelin genel geçer bir kuramsal çerçeve haline gelmesini engellemektedir.

Sonuç olarak, savunmasızlık/incinebilirlik teorisi, kadınların suç korkusu deneyimlerini anlamlandırmak açısından önemli bir kuramsal açıklama sunmayı sürdürmektedir. Ne var ki bu potansiyelin daha güçlü biçimde ortaya konabilmesi, bireysel kırılabilirlik hissini doğrudan ölçebilecek nitelikte, bağlam odaklı ve çeşitlendirilmiş ampirik veri setlerine dayanan yeni araştırmalarla mümkün olabilmektedir.

Algılanan Savunmasızlığın Üç Boyutu

Savunmasızlık / incinebilirlik teorisi, suç korkusunu kişilerin öznel kırılabilirlik algıları çerçevesinde açıklarken, bu algıları üç temel boyut üzerinden analiz etmektedir: riske maruz kalma ihtimali, kontrol kaybı hissi ve ciddi sonuç beklentisi. Bu üçlü sınıflama Killias (1990) tarafından literatüre kazandırılmış, sonraki araştırmalarda da suç korkusunu açıklayan bir kavramsal araç olarak kabul görmüştür.

Birinci boyut olan riske maruz kalma, bireyin gelecekte mağduriyet yaşama olasılığına dair içsel hesaplamalarına işaret etmektedir. Kadınların kamusal alanlarda, özellikle gece saatlerinde veya toplu taşımayı kullanırken erkeklerden daha yüksek mağdur olma korkusu, ampirik araştırmaların en tutarlı bulgularından biridir. Bu durum yalnızca fiziksel mekânın tehlikeli olup olmadığına yönelik bir tepki değildir; gündelik yaşamın toplumsal cinsiyetle şekillenmiş deneyimleri, kadınların algıladığı riski sistematik olarak yükseltmektedir (Hirtenlehner vd., 2023).

İkinci boyut olan kontrol kaybı hissi, bireyin potansiyel bir saldırıyı önleyebilme, saldırı anında direnebilme ya da olaydan kaçabilme yetisine dair algıladığı özyeterlilik düzeyini kapsamaktadır. Kadınlar, özellikle fiziksel şiddet tehdidinin ön plana çıktığı durumlarda kendilerini erkeklere göre daha dezavantajlı (fiziksel olarak güçsüz) görmekte ve bu nedenle kaçınılmazlık hissini daha yoğun yaşamaktadır. Rader'ın

(2004) tehdit-mağduriyet modeli, bu boyutu suç korkusunun davranışsal tepkileriyle ilişkilendirerek, korkuya bağlı hareket kısıtlama veya kaçınma davranışlarının nasıl şekillendiğini açıklamada önemli bir bakış açısı sunmaktadır.

Son olarak ciddi sonuç beklentisi, mağduriyetin birey üzerinde yaratabileceği fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilerin büyüklüğüne dair öngörülerini içermektedir. Kadınlar için bu boyut, özellikle cinsel saldırı ihtimalinin gündelik yaşamda sürekli var olan bir tehdit olarak algılanmasından kaynaklanan cinsel saldırı gölgesi (shadow of sexual assault) hipotezi ile ilişkilendirilir. Bu hipoteze göre, kadınlar gasp gibi mülkiyet suçlarının bile cinsel şiddete dönüşme ihtimalini göz ardı edemezler ve bu algı genel suç korkusunu önemli ölçüde arttırmaktadır. Özellikle sosyal destek ağlarından uzak yaşayan veya daha izole alanlarda bulunan kadınlar için bu sonuçların ciddiyeti çok daha yoğun biçimde algılanmakta ve buna bağlı olarak korku düzeyleri ya da suç korku skorları yükselmektedir (Maher vd., 2025).

Bu üç boyutun varlığı, tek bir boyuttaki algının düşmesi durumunda bile diğer boyutlardaki algıların suç korkusunu canlı tutabileceğini göstermektedir. Bu nedenle savunmasızlık teorisi, suç korkusunu yalnızca objektif risk değerlendirmelerine indirgemeyen, bireylerin gündelik deneyimlerini ve psikolojik süreçlerini de hesaba katan çok katmanlı bir kavramsal çerçeve sunmaktadır.

Kadınların Suç Korkusunu Açıklayan Ampirik Bulgular ve Teorik Yaklaşımlar

Kadınların erkeklere kıyasla sistematik biçimde daha yüksek suç korku skoru bildirmesi, kriminoloji literatürünün en istikrarlı ve kültürler arası geçerliliği olan bulgularından biridir (Macassa vd., 2023). Bu olgu, literatürde cinsiyet paradoksu olarak anılmaktadır. Paradoks ifadesi, şu duruma atıf yapmaktadır: resmî suç verileri, şiddet dahil pek çok suç türünde genç erkeklerin mağduriyet açısından en yüksek risk grubunu oluşturduğunu ortaya koyarken; korku ölçeklerinde tutarlı biçimde en yüksek puanlar kadınlardan gelmektedir (Bureau of Justice Statistics, 2023). Bu bölüm, söz konusu çelişkinin ardında yatan temel ampirik gözlemleri ve bu gözlemleri açıklamaya çalışan kuramsal yaklaşımları ele almaktadır.

Cinsiyet Paradoksu

Kadınların suç korkusu düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğunu gösteren bulgular, yalnızca tekil araştırmalara özgü değil; farklı ülkeler, dönemler ve metodolojilerle yürütülen çalışmalarda tekrar tekrar doğrulanmıştır (Macassa vd., 2023). Örneğin, Britanya ve Kuzey Amerika'da gerçekleştirilen birçok kent temelli çalışmada, kadınların suç korkusu skorlarının erkeklere kıyasla iki hatta üç kat daha yüksek olduğu gösterilmiştir (Scott, 2003). Bu farkın varlığı, suç korkusunu açıklamaya yönelik yaklaşımlar arasında erken dönemlerde çeşitli yorumları da beraberinde getirmiştir. Kadınların daha “mantıksız” ya da “abartılı” korkular taşıdığı yönündeki yorumlar, genellikle kadınlara atfedilen doğuştan gelen kırılmalı anlatılarına dayandırılmış, korkunun toplumsal bağlamı göz ardı edilmiştir.

Bu indirgemeci okumalar, 1990'lardan itibaren feminist yaklaşımların etkisiyle ciddi biçimde eleştirilmiş ve dönüşüme uğramıştır. Stanko'nun (1995) öncülüğünü yaptığı feminist analizler, kadınların gündelik yaşamlarını sürekli bir “tehlike farkındalığı” içinde sürdürdüklerini göstermiş, bu farkındalığın ise sadece bireysel korkulardan değil, toplumsal cinsiyet düzeni, patriyarkal normlar ve cinsel şiddet tehdidi gibi yapısal etkenlerden beslendiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda geliştirilen cinsel saldırı gölgesi hipotezi kadınların genel suç korkusunu yalnızca soyut mağduriyet riskiyle değil, her an yaşanabilecek cinsel şiddet tehdidinin gölgesinde kurguladıklarını ileri sürmektedir. Bu tehdit, kadınların gündelik mekân kullanımı, hareketlilik ve sosyal etkileşimlerinde belirleyici bir unsur hâline gelmiştir.

Son dönem nicel çalışmalar, bu paradoksu açıklamada tekil risk algısı sapmaları yerine daha bütüncül yaklaşımlara yönelmiştir. Kadınların yalnızca mağduriyet ihtimalini daha yüksek değerlendirmedikleri; aynı zamanda bu mağduriyetin yaratacağı sonuçları daha ağır ve denetlenemez buldukları, dolayısıyla korkunun sadece nesnel riskten değil, algılanan savunmasızlık, toplumsal deneyimler ve denetim kapasitesine ilişkin beklentilerden beslendiği gösterilmiştir. Bu çok boyutlu yapı, duygusal tepkinin ampirik riskten bağımsız şekilde büyüebildiğini ve bireyin gündelik yaşam pratiklerini değiştirebildiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, cinsiyet paradoksu yalnızca ampirik bir gözlem değil, suç korkusunun toplumsal bağlamdan koparılamayacağına dair güçlü bir olgudur. Kadınların suç korkusunu anlamaya çalışırken, istatistiksel risk göstergeleriyle sınırlı kalmak yetersizdir. Bu korkunun toplumsal cinsiyet düzeni, mekânsal kısıtlılıklar ve tarihsel kırılmalı anlatıları içinde nasıl biçimlendiğini dikkate alan kuramsal bir duyarlılık şarttır.

Fiziksel Savunmasızlık / İncinebilirlik ve Cinsel Saldırı Gölgesi Hipotezi

Kadınların suç korkusunu şekillendiren en güçlü belirleyicilerden biri, algılanan fiziksel savunmasızlıktır. Ampirik araştırmalar, kadınların olası bir saldırı karşısında kendilerini fiziksel olarak koruma, karşı koyma ya da kaçma kapasitelerinin sınırlı olduğuna dair inancı, erkeklere kıyasla çok daha yüksek düzeyde paylaştıklarını ortaya koymaktadır. Bu algıdaki hassasiyet ya da kırılmalı, yalnızca beden gücüyle ilgili değil, aynı zamanda tehdide karşı geliştirilmiş içsel stratejilerin eksikliği hissinden de beslenmektedir. Sonuç olarak, kadınların fiziksel direniş kapasitelerine duydukları güvensizlik, genel suç korkusu düzeylerinin yükselmesine doğrudan katkı sunmaktadır.

Bu bağlamda, fiziksel savunmasızlığın suç korkusunu nasıl daha karmaşık bir yapı hâline getirdiğini açıklayan en etkili yaklaşımlardan biri, cinsel saldırı gölgesi hipotezidir. Ferraro'nun ulusal temsiliyete sahip veri setleriyle temellendirdiği bu hipotez, kadınların gasp ya da kapkaç gibi doğrudan cinsel olmayan suç türlerine ilişkin korkularının bile zihinlerinde sürekli var olan cinsel saldırı tehdidi tarafından "gölgelendiğini" ileri sürmektedir. Bu varsayım çerçevesinde, cinsel şiddet ihtimali yalnızca bağımsız bir kaygı unsuru değil, aynı zamanda diğer tüm kişisel suç biçimlerine dair korkuların derinliğini de belirleyen bir etkidir.

Ferraro'nun çalışması, bu hipotezin temelini atan ilk nicel analizlerden biri olmuştur. Çalışma, kadınların taciz korkusunun genel suç korkusunu öngörmede anahtar bir değişken olarak var olduğunu ortaya koymuştur. Fisher ve Sloan'ın (2003), üniversite öğrencisi kadınlar üzerinde gerçekleştirdiği çok düzeyli analiz ise, taciz korkusunun istatistiksel modele eklendiğinde, kadınların diğer kişisel suçlara dair duyduğu korku

ile erkeklerin korku düzeyi arasındaki farkın büyük ölçüde azaldığını göstermiştir. Yani cinsel saldırı tehdidi, kadınların tüm suç türlerine yönelik algısını belirgin biçimde etkileyen ortak bir zemin sunmaktadır.

Bu bulgular, yalnızca ABD bağlamına özgü kalmamış; İskandinavya'dan Birleşik Krallık'a uzanan farklı kültürel ve mekânsal bağlamlarda da tekrarlanmıştır (Lane vd., 2009; Özascılar, 2013). Böylece cinsel saldırı gölgesi hipotezinin kültürler arası geçerliliği güçlenmiş; kadınların suç korkusunun, mekânla, toplumsal cinsiyetle ve tehdit unsurlarıyla iç içe geçtiği daha net biçimde ortaya konmuştur.

Sonuç olarak, kadınların suç korkusunu yalnızca istatistiksel mağduriyet riskleriyle açıklamaya çalışmak, analitik ya da sayısal olarak yetersizdir. Fiziksel savunmasızlık hissiyle sürekli bir cinsel şiddet tehdidinin birleşimi, kadınların korku repertuarını özgül biçimde yapılandırmakta ve cinsiyet paradoksunun temel dayanaklarından biri hâline gelmektedir. Bu gerçek göz ardı edildiğinde, kadınların suç korkusunu anlamak yalnızca eksik değil, yanıltıcı bir çaba hâline gelmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Roller ve Sosyalleşme

Kadınlar ile erkekler arasındaki suç korku skoru farkı, yalnızca bireysel risk algılarına indirgenemeyecek kadar toplumsal bir zemine dayanmaktadır. Bu farkın kökeni, büyük ölçüde toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl öğrenildiğiyle ilgilidir. Sosyal öğrenme yaklaşımı, bireylerin çocukluktan itibaren aile, akran çevresi, okul ve medya gibi sosyalizasyon kanalları aracılığıyla kadınlık ve erkekliğe dair kalıpları içselleştirdiğini; bu kalıpların ise yalnızca davranışları değil, korkuya dair tutumları da şekillendirdiğini ortaya koymaktadır (Pain, 2001; Stanko, 1995).

Kız çocuklarına erken yaştan itibaren “dikkatli ol”, “gece dışarı çıkma”, “bedenini koru” gibi mesajlar sistemli biçimde aşılanırken; erkek çocuklarına risk almanın, meydan okumanın ve korkusuzluğun “erkekliğe” ait özellikler olduğu öğretilmektedir (Madriz, 1997). Bu süreç, kadınlar açısından korkunun makul, hatta beklenen bir tepki olarak kabul edilmesine, erkekler açısından ise korkunun zayıflıkla eşdeğer görülerek bastırılmasına yol açmaktadır. Böylece suç korkusu yalnızca bireysel değil, toplumsal cinsiyet normlarının yeniden üretildiği bir duygu durumuna dönüşebilmektedir.

Bu cinsiyetlenmiş sosyalleşme, yetişkinlikte özellikle kadınlar için günlük güvenlik çalışması olarak adlandırılan bir davranış olgusunu da beraberinde getirmektedir. Geceleri yalnız yürümek, karanlık veya تنها güzergâhlardan kaçınmak, mümkünse bir erkek refakatçiyle yol almak, eve giderken anahtarları savunma aracı gibi tutmak gibi davranış biçimleri, kadınların kamusal alanlardaki varlığını konumlandırmaktadır (Sutton & Farrall, 2005). Bu davranış kalıpları yalnızca korkunun sonucunu değil, aynı zamanda mekânsal hareketliliği kısıtlayarak kamusal alanın erkek egemen karakterini yeniden üretmektedir.

Feminist kuramcılar bu durumu, ataerkil toplumsal yapının bir tür duygusal kontrol mekanizması olarak değerlendirir. Korkunun kadınlara öğretilen bir sorumluluk hâline gelmesi, erkek şiddetini sorgulamak yerine kadın davranışlarını denetlemeye yönelik bir sistematik ürünüdür. Brownmiller (1975) ve Walklate (2004), bu sürekli teyakkuz hâlinin yalnızca koruyucu değil, aynı zamanda sınırlayıcı olduğunu; toplumsal cinsiyet düzeninin yeniden üretiminde kilit rol oynadığını savunmaktadır.

Bu yaklaşımın erken ve etkili bir ampirik dayanağı, Riger ve Gordon'un çalışmasında tespit edilmiştir. Riger ve Gordon (1981), taciz korkusunun kadınların gündelik yaşamını şekillendiren bir toplumsal denetim mekanizması olarak işlediğini; güzergâh değiştirme, gece dışarı çıkmama ve yalnız yürümekten kaçınma gibi davranış repertuarlarının kadınların kamusal katılımını daralttığını göstermiştir. Böylelikle suç korkusu, bireysel bir duygulanımdan öte, ataerkil düzenin gündelik pratikler içinde yeniden üretildiği cinsiyetlenmiş bir süreç olarak kavramsallaştırılmaktadır.

Daha güncel bir araştırmada, Vera-Gray ve Kelly cinsel tacizi cinsiyetlendirilmiş mekânın süreklilik kazanan bir unsur olarak ele almaktadır. Kadınların yürüttüğü "güvenlik işi"nin (safety work) rota yönetimi, beden dilini ayarlama ve riskten kaçınmanın kadınları şiddeti önlemenin başlıca sorumlusu gibi konumlandığını tartışmaktadır. Bu normalleştirilmiş pratikler, kadınların eylem alanını sistematik biçimde daraltarak hem hareket serbestisini hem de kamusal görünürlüğü sınırlamaktadır. Böylece suç korkusu kalıcı bir uyarılma hâline gelmekte ve patriyarkal normlar gündelik düzeyde yeniden üretilerek kronik hale gelmektedir. (Vera-Gray & Kelly, 2020).

Sonuç olarak, toplumsal cinsiyet durumu, kadınların suç korkusunu rasyonel bir risk değerlendirmesi olmaktan çıkararak kültürel olarak içselleştirilmiş bir norm hâline getirmektedir. Bu durum, cinsiyet paradoksunun yalnızca algılanan tehlike ile değil, kadınlık ve erkeklik rollerinin sürekliliğiyle de yakından ilişkili olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

İlişkisel Korku ve Altruistik Endişe

Kadınların suç korkusunu besleyen temel dinamiklerden biri de korkunun yalnızca bireyin kendisine yönelik bir tehdit algısından ibaret olmamasıdır. Pek çok kadın için risk, “ben” merkezli değil; aile, çocuklar ve yakın çevreyle kurulan ilişkisel bağlar üzerinden anlam kazanmaktadır. Literatürde bu tür bir korku, altruistik ya da ilişkisel korku başlıkları altında ele alınmaktadır. Özellikle annelik, toplumsal cinsiyetle yapılandırılmış aile rolleri, kadınların başkalarının güvenliğini kendi duygusal yüklerinin bir parçası olarak deneyimlemelerine neden olabilmektedir (Snedker, 2012; Warr & Ellison, 2000). Bu noktada suç korkusu yalnızca doğrudan mağduriyete dair bir kaygı değil, aynı zamanda yakın çevrede oluşabilecek travmaların yaratacağı dolaylı sorumluluk yüküyle de pekişebilmektedir.

Ampirik veriler, bu genişletilmiş risk algısını güçlü biçimde desteklemektedir. İsrail genelini temsil eden bir çalışmada, kadınların suç korkusu puanlarının yalnızca kendi mağduriyet olasılıklarına göre değil, çocuklarının cinsel ya da fiziksel şiddet mağduru olma riskine dair duydukları kaygı ile de anlamlı biçimde yükseldiğini göstermiştir (Fishman & Mesch, 1996). Benzer şekilde, Avustralya’daki bir araştırma, partneriyle birlikte yaşayan kadınların, yalnız yaşayan kadınlara göre daha yüksek düzeyde şiddet korkusu bildirdiklerini ortaya koymuştur (Webster vd., 2018). Araştırmacılar bu farkı, kadınların aile içinde üstlendikleri koruyucu ve sorumluluk taşıyan rollere bağlayarak, mağduriyetin yalnızca bireysel değil, kolektif sonuçlar doğuracağı düşüncesinin korku düzeylerini yükselttiğini savunmuştur.

Türkiye’de yapılan araştırmalar, kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek suç korkusu skorlarına sahip olduğunu göstermektedir. Nitekim Demirbaş (2023), bu farkın altında yatan neden olarak evlilik ve ebeveynlik statüsünün önemine dikkat çekmektedir. Çalışmada, evli ve

çocuk sahibi kadınların özellikle çocuklarının ve diğer aile üyelerinin mağdur olma olasılığına ilişkin kaygıları nedeniyle daha yüksek suç korkusu bildirdikleri saptanmıştır.

Bu bulgular, kadınların suç korkusunun yalnızca kişisel bir risk değerlendirmesine dayanmadığını, aynı zamanda ilişkisel bir sorumluluk duygusuyla beslendiğini açık biçimde göstermektedir. Suçun potansiyel sonuçları sadece fiziksel ya da psikolojik zarar düzeyinde değil; aile içi refah, bakım yükümlüğü ve duygusal yüklenme gibi toplumsal boyutlar üzerinden de değerlendirilmektedir. Özellikle öz yeterlik ve sonuç ciddiyeti gibi bileşenler, kadınlar açısından yalnızca kendi güvenliklerine dair değil, yakınlarının güvenliğine dair bir sorumluluk bilinciyle daha yoğun yaşayabilmektedir.

Dolayısıyla suç korkusunu bireyin yalnızca kendisine yönelen bir tehdit algısı olarak değil, toplumsal bağlarla iç içe geçmiş, kolektif refah ve duygusal bağlılık üzerinden şekillenen bir yapı olarak yeniden düşünmek gerekmektedir. Kadınların suç korkusu, bireysel mağduriyet riskinden çok daha fazlasını, toplumsal rollerin yüklediği sürekli teyakkuz hâlini içermektedir.

Mekânsal ve Çevresel Faktörler

Kadınların suç korkusu, yalnızca bireysel risk algılarının sonucu değildir; yaşanan mekânın fiziksel niteliği, sosyal dokusu ve gündelik çevresel faktörler de korkunun şekillenmesinde belirleyici rol oynamaktadır. Erken dönem çalışmalardan itibaren, mekân ile korku arasındaki ilişkiye dikkat çeken yaklaşımların başında Sparks'ın geliştirdiği "ekolojik savunmasızlık" kavramı gelmektedir. Bu yaklaşım, kadınların suç korkusunun erkeklere kıyasla çok daha fazla şekilde çevresel unsurlarla (örneğin; yetersiz sokak ve cadde aydınlatması, terk edilmiş yapılar, izole sokaklar, düzensizlik izlenimi gibi) bağlantılı olduğunu göstermiştir (Keel vd., 2025).

Yakın dönemde Keel ve diğerlerinin (2025) Avustralya genelinde yürüttükleri 2862 katılımcılı çok düzeyli analiz, bu tespiti bir kez daha doğrulamıştır. Çalışma, kadınların suç korkusunun mahalle düzeyinde kümelenildiğini, erkeklerde ise korkunun daha çok bireysel düzeyde, kişisel

deneyimlere ve doğrudan mağduriyet olasılığına dayalı olduğunu ortaya koymuştur. Bu fark, mekâna yüklenen anlamın toplumsal cinsiyetle nasıl iç içe geçtiğini gösteren güçlü bir işarettir.

Söz konusu mekân temelli duyarlılık, yalnızca Batı kentleriyle sınırlı değildir. Güney Asya'dan Kuzey Amerika'ya uzanan geniş yelpazede ampirik çalışmalar, kadınların kent mekânıyla kurduğu ilişkinin suç korkusu bağlamında özgül biçimde yapılandığını göstermektedir. Hindistan'ın Sambalpur kentinde yürütülen nitel bir araştırma, kadınların kamusal alanları kullanma biçimlerinin (özellikle gece yolculukları, cinsel taciz ihtimali ve kentsel denetimsizlik algısı üzerinden) savunmasızlık hissini yoğunlaştırdığını ortaya koymuştur (Rai & Rai, 2025). Benzer biçimde Philadelphia'da gerçekleştirilen bir saha deneyinde, boş arsalarla yönelik "*temizle ve yeşillendir*" (clean and green) girişimi erkeklerin gündüz vakti suç korkusunu azaltırken, kadınlar üzerinde aynı ölçüde rahatlatıcı bir etki yaratmamıştır. Kadın katılımcılar çevresel ipuçlarına karşı daha yaygın, daha çok katmanlı ve bağlama duyarlı bir hassasiyet sergilemiştir (Kondo vd., 2021).

Türkiye'de kent yaşamındaki suç korkusunu inceleyen bir çalışmada, katılımcıların önemli bir bölümü ıssız saat ve mekânlarda korku düzeylerinin yükseldiğini bildirmiş, maruz kalmaktan en çok endişe duyulan suç türünün ise cinsel taciz/saldırı olduğu saptanmıştır (Sipahi, 2016). Mekânsal boyuta odaklanan bir diğer araştırma, üniversite kampüsünde öğrencilerin suç korkusu örüntülerini incelemiş ve kadın öğrencilerin erkeklere kıyasla hem gündüz hem de gece daha yüksek korku skoru bildirdiklerini göstermiştir (Çelik & Mirza, 2020). Aynı çalışma, kampüs içinde kalabalık, bakımsız ve köhne alanlarda korkusunun belirgin biçimde arttığını ortaya koymaktadır.

Tüm bu bulgular, kadınların mekânsal güvenlik stratejilerini nasıl geliştirdiklerine ışık tutmaktadır. Geceleri yalnız yürümekten kaçınmak, karanlık güzergâhları değiştirmek, toplu taşımada yanlarında tanıdık biriyle yolculuk etmek gibi davranış biçimleri, kadınların günlük hareketlerini güvenlik çerçevesinde şekillendirmektedir.

Sonuç olarak, kadınların suç korkusunu azaltmaya yönelik politikalar yalnızca suç oranlarını düşürmeye odaklanmamalıdır. Bu tür müdahaleler, yerel yönetim, kentsel tasarım ve toplumsal cinsiyet duyarlılığı içeren

çok katmanlı bir yaklaşımı gerektirmektedir. Mahalle düzeyinde iyi aydınlatılmış alanların artırılması, güvenli toplu taşıma duraklarının tasarımı ve çevresel düzensizlikle mücadele gibi somut uygulamalar, kadınların yer temelli savunmasızlıklarını hafifletmede önemli rol oynayabilmektedir.

Geçmiş Mağduriyet Deneyiminin Rolü

Geçmiş mağduriyet deneyiminin suç korkusuyla ilişkisi literatürde her zaman tutarlı sonuçlar vermese de kadınlar söz konusu olduğunda belirli bulguların istikrarlı biçimde ortaya çıktığı görülmektedir. Özellikle geçmişte yakın partner şiddeti veya aile içi cinsel taciz deneyimi yaşayan kadınların, benzer deneyimi olmayan hemcinslerine kıyasla anlamlı biçimde daha yüksek suç korkusu bildirdikleri çok sayıda çalışmayla doğrulanmıştır. Avustralya'da yürütülen ulusal ölçekli bir ankette, aile içi şiddete maruz kalan kadınların tehlike farkındalığı skorlarının diğer kadınlara göre dikkate değer düzeyde yüksek olduğu rapor edilmiştir (Carcach & Mukherjee, 1999). Benzer şekilde Junger'in (1987) Hollanda örneğinde yürüttüğü erken dönem bir çalışmada, aile içi cinsel taciz öyküsünün, kamusal alanda yaşanan mağduriyetlere göre kadınların suç korkusuyla daha güçlü bir ilişki gösterdiği bulunmuştur.

Bununla birlikte, kadınların korku repertuarı çoğu zaman doğrudan deneyimlerle sınırlı değildir. Dikkat çekici biçimde, geçmiş mağduriyet yabancı failin potansiyel tehdidiyle birleştiğinde daha kalıcı ve yaygın bir tehlike algısı üretmektedir. Scott'un (2003) Kanada örneğine dayanan çalışması, izlenme-takip edilme, ya da müstehcen içerikli telefon gibi failin tanınmadığı durumların, suç korkusunu açıklamada demografik değişkenlerden ve toplam mağduriyet sayısından daha güçlü birer yordayıcı olduğunu ortaya koymuştur. Kadınlar, tanımadıkları kişilerden gelen saldırıları hem öngörülemez hem de kaçınılması zor tehditler olarak algıladıklarından, bu tür olaylar zihinlerde kalıcı bir tehlike şeması yaratabilmektedir.

Dolayısıyla mağduriyet deneyimi, kadınların suç korkusunu yalnızca niceliksel olarak değil, niteliksel olarak da dönüştürmektedir. Yakın çevreden gelen tekrarlayıcı şiddet, kontrol kaybı ve çaresizlik duygularını derinleştirirken yabancı failin oluşturduğu belirsiz ve aniden ortaya çıkan tehdit algısı, özellikle mekânsal kaçınma davranışlarını pekiştirmektedir.

Bu çift yönlü etki, suç korkusunun yalnızca mağduriyet sıklığıyla değil, saldırının ilişkisel ve bağlamsal niteliğiyle birlikte değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Kültürlerarası Karşılaştırmalar ve Güncel Bulgular

Cinsiyete dayalı suç korkusu farkı, ilk bakışta yalnızca Batı toplumlarına özgü bir duyarlılık gibi algılansa da, son yıllarda gerçekleştirilen kültürlerarası karşılaştırmalı araştırmalar bu farkın, oldukça farklı sosyo-kültürel bağlamlarda dahi şaşırtıcı bir tutarlılıkla gözlemlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte, bu araştırmalar aynı zamanda korkunun biçimlenmesinde rol oynayan toplumsal normlar, değerler ve mekânsal deneyimlerin ülkeden ülkeye değişen öznel örüntülerle etkili olduğunu da ortaya koymaktadır.

Pakistan

Patriyarkal normlar ve önleyici davranışlar. Lahor ve Vehari kentlerinde yer alan üniversite kampüslerinde yürütülen nitel bir araştırma, kadın öğrencilerin toplu taşıma, kamusal alan ve cinsiyete dayalı saldırı korkusunu erkek öğrencilere kıyasla anlamlı ölçüde daha yoğun yaşadıklarını göstermiştir. Buna karşın erkeklerin suç korkusunun daha çok kavgaya başlatıcı sözlü tacizle sınırlı kaldığı ifade edilmiştir. Kadın katılımcıların, mağduriyet yaşansa dahi “ailenin onuruna zarar gelmemesi” gerekçesiyle sessiz kalmayı tercih etmeleri ve günlük yaşamda geniş ölçekli kaçınma stratejileri geliştirmeleri dikkat çekicidir (Zahra vd., 2024).

İsrail

Altruistik endişe ve ebeveynlik deneyimi. İsrail’in Hayfa kentinde yürütülen anket çalışmasında kadınların yalnızca kişisel cinsel saldırı korkusu değil, aynı zamanda çocuklarının şiddet ya da cinsel mağduriyete uğrama ihtimaline dair güçlü bir *altruistik korku* taşıdıklarını göstermiştir. Bu kaygı hâli, kadınların genel güvenlik algısını zayıflatmakta ve suç korkusunu yapısal bir endişeye dönüştürmektedir (Vozmediano vd., 2017).

Avustralya

Yer temelli / ekolojik savunmasızlık. Victoria eyaletinde 2862 birey ve 80 mahalleyi kapsayan çok düzeyli bir analiz, kadınların suç korkusunun belirgin biçimde mahalle düzeyinde kümелendiğini ortaya koymuştur. Kadınların korkusu, yaşanan çevre, komşuluk ilişkileri ve mekânsal düzenlemelerle güçlü biçimde ilişkilirken; erkeklerin mağduriyet korkusunun daha çok bireysel risk değerlendirmeleriyle sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Kadınlar açısından “algılanan kontrol kaybı” ve “sonuçların ciddiyeti” belirleyici bileşenler olurken, bu boyutlar erkekler için ikincil düzeyde kalmıştır (Keel vd., 2025).

İsveç

Eğitim düzeyi ve toplumsal güvenlik farkları. İsveç Ulusal Suç Araştırması verileri, kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek düzeyde “gece dışarı çıkmaktan kaçınma” ve “mahallede kendini güvensiz hissetme” davranışları sergilediklerini göstermiştir. Bu fark, özellikle düşük eğitim düzeyine sahip kadınlar arasında daha da belirginleşmiş ve suç korkusunun, toplumsal eşitsizlikle ne ölçüde keşilebileceğine dair bir örnek sunmuştur (Yates & Ceccato, 2020).

Türkiye

Toplumsal cinsiyet algıları ve ambivalan cinsiyetçilik. Yetişkin örneklem üzerinde yürütülen çalışma, kadınların suç korkusu puanlarının erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu ayrıca toplumsal cinsiyet algısı ile ambivalan cinsiyetçilik (korumacı / düşmanca) puanları arttıkça suç mağduru olma korkusunun da yükseldiğini göstermektedir. Kadın katılımcılar nefret suçları, cinsel taciz ve ev içi şiddete maruz kalma bildirimlerinde daha yüksek oranlara sahip olduğu tespit edilmiştir (Türk vd., 2023). *Kamusal alan deneyimi ve mekânsal koşullar (İstanbul / Kadıköy).* “Güvenli” kabul edilen bir ilçede 2017’de yapılan anket, kadınların kamusal alanda erkeklere kıyasla daha yüksek suç korkusu bildirdiğini ortaya koymuştur. Karanlık ve تنها alanlar, kapalı otoparklar ve sözlü taciz gibi koşullar korkuyu anlamlı biçimde artırmakta, sonuçlar suç oranından ziyade mekânsal niteliğin ve görünürlüğün belirleyici olduğuna işaret etmektedir (Erkan & Sevin Topçu, 2021).

Bu bulgular; Savunmasızlık / İncinebilirlik Teorisi'nin temel savını kültürler arası düzeyde desteklemektedir: Kadınların suç korkusu yalnızca nesnel risklerle değil, aynı zamanda öznel kırılabilirlik algısı, toplumsal roller ve çevresel koşullarla birlikte şekillenmektedir. Bununla birlikte her bağlam, bu korkunun nasıl üretildiğine dair kendine özgü örüntüler sunmaktadır. Ataerkil normların güçlü olduğu toplumsal yapılarda aile onuru, kadınlık normları ve sessizlik kültürü belirleyici olurken; görece daha eşitlikçi toplumlarda mekânsal güvenlik, kamusal alan tasarımı ve bireysel özerklik öne çıkmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada elde edilen bulgular ve sunulan kuramsal çözümlenmeler, kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek düzeyde suç korku skoruna sahip olmaları ya da suç korkusu bildirmelerini irrasyonel bir tepki olarak yorumlayan indirgemeci yaklaşımların düşüncelerini sınırlandırmakta ve bu yaklaşımların yeniden değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Cinsiyet paradoksu, savunmasızlık / incinebilirlik teorisi ekseninde (algılanan riske maruz kalma, kontrol kaybı ve sonuçların ciddiyeti gibi bileşenler üzerinden) tutarlı biçimde açıklanabilir bir yapı sergilemiştir. Kadınlar yalnızca fiilî mağduriyet ihtimalini yüksek algılamakla kalmamakta, aynı zamanda potansiyel bir mağduriyetin yaratacağı fiziksel, psikolojik ve toplumsal etkilerin daha ağır olacağına inanmaktadır. Bu genişletilmiş zarar algısı, cinsel şiddet tehdidinin diğer suç türlerini gölgeleyerek kadınların risk durumunu genişlettiğini ileri süren gölge hipotezi çerçevesinde anlam kazanmaktadır.

Suç korkusunun yalnızca risk değerlendirmesiyle değil, toplumsal öğrenmeyle de biçimlendiği açıktır. Erken yaşlardan itibaren kız çocuklarına yöneltilen “temkinli ol” ve “kendini koru” türünden uyarılar, özyeterlilik duygusunu baskılayan, kaçınma davranışlarını ise normalleştiren bir zemin hazırlamaktadır. Erkek çocuklara ise korkusuzluk, fiziksel üstünlük ve risk alma gibi özellikler “erkekliğe özgü” nitelikler olarak aktarılmaktadır. Bu sosyalleşme süreçleri yalnızca cinsiyet farkını yeniden üretmekle kalmamakta, kadınlar açısından suç korkusunu toplumsal olarak beklenen ve hatta teşvik edilen bir davranış biçimine dönüştürmektedir.

Kadınların toplumsal rolleri içinde konumlanması da bu yapıyı derinleştirmektedir. Annelik, eş olma ya da bakım rollerini üstlenme, suç korkusunun bireysel sınırları aşarak altruistik bir boyut kazanmasına neden olmaktadır. Kadınlar yalnızca kendi güvenliklerine yönelik değil, çocuklarının, eşlerinin veya bakım sorumluluğu taşıdıkları kişilerin mağduriyet ihtimaline ilişkin de kaygı taşımaktalar.

Benzer şekilde, mekânsal ve çevresel koşullar da kadınların suç korkusunu şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Mekânsal ya da mahalledeki düzensizlik, yetersiz aydınlatma, denetimsiz kamusal alanlar ve güvensiz toplu taşıma hatları gibi unsurlar, kadınların gündelik yaşamda geliştirdikleri kaçınma stratejilerini tetiklerken erkeklerin suç korkusu daha çok bireysel risk değerlendirmeleriyle sınırlı kalmaktadır. Bu durum, suç korkusunu azaltmaya yönelik müdahalelerin yalnızca suç oranlarını düşürmeye değil, aynı zamanda kadınların hareketliliğini kısıtlayan fiziksel ve sosyal çevre koşullarını dönüştürmeye de odaklanması gerektiğini göstermektedir.

Son olarak, geçmiş mağduriyet deneyimlerinin suç korkusu üzerindeki etkisi açık biçimde ortaya çıkmaktadır. Özellikle yakın partner şiddeti ya da yabancı fail tarafından gerçekleşen cinsel taciz, kadınların kendilerini daha savunmasız hissetmelerine neden olmaktadır. Bu durum ise korkunun sürekliliğini besleyen bir faktör hâline gelmektedir. Mağduriyetin aile içi ya da kamusal alanda gerçekleşmesi, korkunun içeriğini ve duygusal bileşenlerini farklılaştırır da her iki bağlamda da kadınların kontrol kaybı hissini artırdığı ve kaçınma repertuarını genişlettiği açıktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu çalışma cinsiyet paradoksunun yalnızca istatistiksel bir sapma değil; toplumsal cinsiyet düzeni, mekânsal eşitsizlik, ilişkisel sorumluluk ve geçmiş deneyimlerle iç içe geçmiş karmaşık bir yapı olduğunu göstermektedir. Bu yapının çözülmesi hem kriminoloji kuramları hem de toplumsal cinsiyet odaklı güvenlik politikaları açısından yeni tartışma alanları açmaktadır.

Veri Erişilebilirliği Beyanı: Bu makale, daha önce yayımlanmış literatürün incelenmesine dayanmaktadır ve özgün veri üretimini içermemektedir. İncelenen kaynaklara ilişkin ek materyal veya bilgiler, makul bir talep üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir.

Teşekkür: Yazar teşekkür beyan etmemiştir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazar çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız çift kör hakemli.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Data Availability Statement: This article is based on a review of previously published literature and does not involve the generation of original data. Additional materials or information related to the reviewed sources may be obtained from the corresponding author upon reasonable request.

Acknowledgments: The author declares no acknowledgment.

Declaration of Interests: The author declares no competing interests.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Financial Support: The author declares that this study received no financial support.

Kaynakça / References

- Altheide, D. L. (2002). *Creating fear: News and the construction of crisis*. Aldine de Gruyter.
- Brandt, L., Liu, S., Heim, C., & Heinz, A. (2022). *The effects of social isolation stress and discrimination on mental health*. *Translational Psychiatry*, 12, Article 398. <https://doi.org/10.1038/s41398-022-02178-4>
- Brownmiller, S. (1975). *Against our will: Men, women and rape*. Simon & Schuster.
- Bureau of Justice Statistics. (2023). *Criminal Victimization, 2022* (NCJ 307089). U.S. Department of Justice.
- Carcach, C., & Mukherjee, S. (1999, November). *Women's fear of violence in the community* (Trends & Issues in Crime and Criminal Justice No. 135). Australian Institute of Criminology. <https://www.aic.gov.au/sites/default/files/2020-05/tandi135.pdf>
- Çelik, F., & Mirza, E. (2020). Öğrencilerin Selçuk Üniversitesi, Alaeddin Keykubad Kampüsü'ne yönelik suç korkusu. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 10(22), 1–21. <https://doi.org/10.16950/iujad.720049>
- Deluca, E. M., Carrasquillo, S. L., & Clark, R. (2021). Changes in the fear of crime in the United States by gender and by race. *Sociology Between the Gaps: Forgotten and Neglected Topics*, 6(1), Article 8. <https://digitalcommons.providence.edu/sbg/vol6/iss1/8>
- Demirbaş, M. (2023). *Türkiye'de suç korkusunun analizi: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ve Suriyeliler arasında suç korkusu*. Adalet Yayınevi.
- Erkan, N. Ç., & Topçu, B. S. (2021). Gender-based differences in fear of crime in public spaces: An investigation of a safe district in Istanbul. *Urbaniizziv*, 32(2), 87–97. <https://doi.org/10.5379/urbani-izziv-en-2021-32-02-02>
- Ferraro, K. F. (1996). Women's fear of victimization: Shadow of sexual assault. *Social Forces*, 75(2), 667–690. <https://doi.org/10.2307/2580729>
- Ferraro, K. F., & LaGrange, R. L. (1987). The measurement of fear of crime. *Sociological Inquiry*, 57(1), 70–101. <https://doi.org/10.1111/j.1475-682X.1987.tb01181.x>

- Fisher, B. S., & Sloan, J. J. (2003). Unraveling the fear of victimization among college women: Is the “shadow of sexualassault” hypothesis supported? *Justice Quarterly*, 20(3), 633–659. <https://doi.org/10.1080/07418820300095641>
- Fishman, G., & Mesch, G. S. (1996). Fear of crime in Israel: A multidimensional approach. *Social Science Quarterly*, 77(1), 76–89. <https://cris.haifa.ac.il/en/publications/fear-of-crime-in-israel-a-multidimensional-approach>
- Furstenberg, F. F. (1971). Public reaction to crime in the streets. *American Scholar*, 40(4), 601–610.
- Garofalo, J. (1981). The fear of crime: Causes and consequences. *Journal of Criminal Law & Criminology*, 72(2), 839–857.
- Gilson, L. L., & Goldberg, C. B. (2015). Editors’ comment: So, what is a conceptual paper?. *Group & Organization Management*, 40(2), 127–130. <https://doi.org/10.1177/1059601115576425>
- Hale, C. (1996). Fear of crime: A review of the literature. *International Review of Victimology*, 4(2), 79–150. <https://doi.org/10.1177/026975809600400201>
- Heath, L., & Gilbert, K. (1996). Mass media and fear of crime. *American Behavioral Scientist*, 39(4), 379–386. <https://doi.org/10.1177/0002764296039004003>
- Hirtenlehner, H., & Farrall, S. (2014). Is the “shadow of sexualassault” responsible for women’s higher fear of burglary? *British Journal of Criminology*, 54(6), 1167–1186. <https://doi.org/10.1093/bjc/azu056>
- Hirtenlehner, H., Farrall, S., & Groß, E. (2023). Are women of all age groups equally affected by the shadow of sexual assault? Evidence from Germany. *European Journal of Criminology*, 20(3), 834–855. <https://doi.org/10.1177/14773708231156330>
- Jackson, J. (2009). A psychological perspective on vulnerability in the fear of crime. *Psychology, Crime&Law*, 15(4), 365–390.
- Jackson, J., & Gray, E. (2010). Functional fear and public insecurities about crime. *British Journal of Criminology*, 50(1), 1–22. <https://doi.org/10.1093/bjc/azp059>

- Johansson, S., & Haandrikman, K. (2023). Gendered fear of crime in the urban context: A comparative multilevel study of women's and men's fear of crime. *Journal of Urban Affairs*, 45(7), 1238–1264. <https://doi.org/10.1080/07352166.2021.1923372>
- Junger, M. (1987). Women's experiences of sexual harassment: Some implications for their fear of crime. *British Journal of Criminology*, 27(4), 358–383. <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/womens-experiences-sexual-harassment-some-implications-their-fear>
- Keel, C., Wickes, R., Lee, M., & Jackson, J. (2025). Vulnerability and place: A test of the psychology of perceived vulnerability for women and men. *Current Issues in Criminal Justice*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/10345329.2025.2489229>
- Killias, M. (1990). Vulnerability: Towards a better understanding of a key variable in the genesis of fear of crime. *Violence and Victims*, 5(2), 97-108.
- Kondo, M. C., Clougherty, J. E., Hohl, B. C., & Branas, C. C. (2021). Gender differences in impacts of place-based neighborhood greening interventions on fear of violence based on a cluster-randomized controlled trial. *Journal of Urban Health*, 98(6), 812–821.
- Lane, J., Gover, A. R., & Dahod, S. (2009). Fear of violent crime among men and women on campus: The impact of perceived risk and fear of sexual assault. *Violence and Victims*, 24(2), 172–192. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.24.2.172>
- Lorenc, T., Petticrew, M., Whitehead, M., Neary, D., Clayton, S., Wright, K., et al. (2013). Environmental interventions to reduce fear of crime: Systematic review of effectiveness. *Systematic Reviews*, 2, 30. <https://doi.org/10.1186/2046-4053-2-30>
- Macassa, G., McGrath, C., Wijk, K., Rashid, M., Hiswåls, A.-S., & Soares, J. (2023). The association between fear of crime, educational attainment, and health. *Epidemiologia*, 4(2), 148–162. <https://doi.org/10.3390/epidemiologia4020016>
- Madriz, E. (1997). Images of criminals and victims: A study on women's fear and social control. *Gender & Society*, 11(3), 342–356. <https://doi.org/10.1177/089124397011003003>

- Maher, C. A., Pyo, J., & Hayes, B. E. (2025). Extending the shadow of sexual assault hypothesis: Fear of sexual violence and hate crimes among lesbian, gay, bisexual, and transgender persons. *Violence Against Women, 31*(5), 1213–1237. <https://doi.org/10.1177/10778012241234896>
- Özascilar, M. (2013). Predicting fear of crime: A test of the shadow of sexual assault hypothesis. *International Review of Victimology, 19*(3), 269–284. <https://doi.org/10.1177/0269758013492754>
- Pain, R. (2001). Gender, race, age and fear in the city. *Urban Studies, 38*(5–6), 899–913. <https://doi.org/10.1080/00420980120046590>
- Rader, N. E. (2004). The threat of victimization: A theoretical reconceptualization of fear of crime. *Sociological Spectrum, 24*(6), 689–704. <https://doi.org/10.1080/02732170490467936>
- Rai, R., & Rai, A. K. (2025). Navigating fear: Women’s perceptions of safety and vulnerability in the urban landscape of Sambalpur, India. *Violence&Victims*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1891/VV-2024-0194>
- Sparks, R. F. (1982). Ecological vulnerability, fear of crime and preventive strategies. *British Journal of Criminology, 22*(2), 173–188.
- Riger, S., & Gordon, M. T. (1981). The fear of rape: A study in social control. *Journal of Social Issues, 37*(4), 71–92. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1981.tb01065.x>
- Scott, H. (2003). Stranger danger: Explaining women’s fear of crime. *Western Criminology Review, 4*(3), 203–214. https://westerncriminology.org/documents/WCR/v04n3/article_pdfs/scott.pdf
- Sipahi, E. B. (2016). Türkiye’de kent sakinlerinin suç korkuları üzerine bir araştırma. *Journal of International Social Research, 9*(43), 2158–2169. <https://doi.org/10.17719/jisr.20164317781>
- Skogan, W. G. (1990). *Disorder and decline: Crime and the spiral of decay in American neighborhoods*. University of California Press.
- Snedker, K. A. (2006). Altruistic and vicarious fear of crime: Fear for others and gendered social roles. *Sociological Forum, 21*(2), 163–195. <https://doi.org/10.1007/s11206-006-9019-1>

- Snyder, H. (2019). Literature review as a research methodology: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 104, 333–339. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.07.039>
- Stanko, E. A. (1995). Women, crime and fear. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 539(1), 46–58. <https://doi.org/10.1177/0002716295539001004>
- Sutton, J., & Farrall, S. (2005). Gender, socially desirable responding and the fear of crime: Are women really more anxious about crime? *British Journal of Criminology*, 45(2), 212–224. <https://doi.org/10.1093/bjc/azh086>
- Türk, B., Hamzaoğlu, N., Yayak, A., & Şenyuva, G. (2023). Fear of crime in the context of gender and ambivalent sexism in Turkey. *International Sociology*, 38(1), 99–117. <https://doi.org/10.1177/02685809221141009>
- Vera-Gray, F., & Kelly, L. (2020). Contested gendered space: Public sexual harassment and women's safety work. *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 44(4), 265–275. <https://doi.org/10.1080/01924036.2020.1732435>
- Vozmediano, L., San-Juan, C., Vergara, A. I., & Alonso-Alberca, N. (2017). “Watch out, Sweetie”: The impact of gender and offence type on parents' altruistic fear of crime. *Sex Roles*, 77(9-10), 676–686. <https://doi.org/10.1007/s11199-017-0758-7>
- Walklate, S. (2004). *Gender, crime and criminal justice* (2nd ed.). Willan.
- Warr, M. (1995). The shadow of sexual assault: Fear of rape and women's fear of crime. *Social Forces*, 75(2), 667–690. (Republished in edited volume; original work 1985.)
- Warr, M. (2000). Fear of crime in the United States: Avenues for research and policy. In D. Duffee (Ed.), *Measurement and analysis of crime and justice: Criminal justice 2000* (Vol. 4, pp. 451–489). National Institute of Justice.
- Webster, K., Diemer, K., Honey, N., Mannix, S., Mickle, J., Morgan, J., Parkes, A., Politoff, V., Powell, A., Stubbs, J., & Ward, A. (2018). *Australians' attitudes to violence against women and gender equality: Findings from the 2017 National Community Attitudes towards Violence Against Women Survey (NCAS)* (Research report No.03/2018). Australia's National Research Organisation for Women's Safety (ANROWS). <https://ncas.anrows.org.au/wp-content/uploads/2018/11/NCAS-report-2018.pdf>

- Yates, A., & Ceccato, V. (2020). Individual and spatial dimensions of women's fear of crime: A Scandinavian study case. In V. Ceccato & M. K. Nalla (Eds.), *Crime and fear in public places: Towards safe, inclusive and sustainable cities* (pp. 265–288). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429352775-18>
- Yavuz, Y. (2019). Suç mağduru olma korkusuna sosyolojik bir bakış. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 4, 28–52.
- Zahra, S. S., Hameed, S., Baig, U., Muzaffar, R., Shahid, T., & Raza, S. (2024). Fear of crime victimization among females in public spaces. *Journal of Health and Rehabilitation Research*, 4(2), 1199–1203. <https://doi.org/10.61919/jhrr.v4i2.1017>